

національному рівні, виявити актуальні проблеми і розробити рекомендації стосовно її вдосконалення.

Вирішення цієї проблеми, на нашу думку, потребує: створення правової бази, яка б регулювала розвиток неформальної освіти; організаційно-управлінського, інформаційного та фінансового забезпечення неформальної освіти; розробки і реалізації загальних принципів злагодженої політики у сфері діяльності громадських організацій; співробітництва з міжнародними і європейськими організаціями з розвитку освіти та впровадження організаційно-управлінських механізмів між державної співпраці та науково-дослідницької роботи.

Список використаних джерел:

1. Гусейнова Е.І., Лук'янова Ю.М. Неформальна освіта як важливий елемент безперервної освіти. 2012. URL: http://www.rusnauka.com/11_NPE_2012/-Pedagogica/4_106261.doc.htm.
2. Красовська О.Ю. Роль освіти в сучасних глобальних умовах. *Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму*. 2011. № 1. С.182–188.
3. Овчаренко С.Г. Неформальна освіта – необхідний елемент сучасної освітньої системи. URL: <http://www.dialog.lviv.ua/files/champions-final-conference.pdf>

Андрій Ткаченко

доктор педагогічних наук, професор

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Любов Андрух

магістр

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

СУЧАСНИЙ МУЗЕЙ ЯК СЕРЕДОВИЩЕ РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ТА ОСВІТНІХ ПРОЄКТІВ

Ключові слова: музей, суспільство, громадськість, функції, заходи, проекти.

У різні епохи музеї виконували різноманітні, іноді надзвичайно суперечливі функції. Нині процес їхнього розвитку йде по шляху освоєння нових культурних парадигм і характеризується створенням нових соціокультурних інститутів. Важливість та необхідність музеїв давно доведена, і наша сучасність має барвистий і багатообіцяючий музейний ландшафт. Наразі українські музеї зберігають баланс між традиційними

музейними функціями та передовими атракційними технологіями, що дозволяють, зокрема, говорити про інтеграцію музейних закладів до освітнього простору закладів освіти.

Перш за все, важливо визначити роль музеїв у сучасному суспільстві та можливості, які вони можуть надати сьогодні. Не буде перебільшенням сказати, що сучасні музеї є однією з важливих складових культурного та освітнього простору. Сучасні зарубіжні дослідження, до прикладу, бачать сенс у розгляді часово-просторової комунікації всередині музеїв суголосно з комунікацією між музеями та споживачами [2, с. 26].

Проте основною функцією музеїв залишається представлення та передача минулого у формі візуальних фактів. Як стабільні охоронці історії та “вічності”, музеї допомагають людям знайти комфортне місце серед агресивного потоку інформації та образів сучасної культури й мінливого соціального та політичного осередку.

У сучасному суспільстві музеї вважаються соціальними об’єктами, тісно пов’язаними з суспільним життям. Діяльність музеїв передбачає широкі контакти з громадськістю, а комунікаційна функція є особливо важливою у відносинах музеїв і суспільства. Її можна охарактеризувати як взаємодію суб’єктів музейної діяльності та їх об’єктів у межах соціального простору з метою задоволення духовних потреб людини як соціальної одиниці [3, с. 42], а отже, освітні функції, пов’язані з формуванням особистості, музей також здатен виконувати.

Однією з провідних функцій музею є соціокультурна, що передбачає вплив на розвиток особистісної культури як дітей та молоді, так і людей дорослого віку. В сучасних музеях України проводиться значна кількість заходів, які спрямовані в першу чергу на залучення користувачів до музею як культурного осередку, на популяризацію закладу через нетрадиційні форми роботи (театралізовані дійства, екскурсії, конференції, заходи тощо). Соціокультурні проекти відіграють важливу роль в роботі музеїв, спрямовану на передачу місцевої традиційної культури в доступній для розуміння формі [1].

Усі ці проекти можна диференціювати за різними ознаками: віком адресатів, тематикою, цільовою аудиторією, соціальним статусом тощо. Відповідно до спеціалізації музею, проекти поділяються за видами: театралізовані заходи, патріотично-виховні, заходи для певних верств населення та інші. Прикладом популярних серед людей різного віку проектів можуть бути заходи інтерактивно-етнографічного напрямку з елементами театралізації. Для проведення театралізованих заходів працівники музею підбирають тему та розробляють проєкти (сценарій). Обов’язковим елементом в підготовці заходу є підбір костюмів, ролей та розробка самого сюжету. Таким чином відвідувачі мають змогу побувати не лише на екскурсії, а і

цілком відчути колорит та доторкнутись до традиційних елементів, звичаїв та традицій.

Важливу роль відіграє і патріотично-виховна діяльність музею, спрямована на набуття молодим поколінням соціального досвіду, високої культури міжнаціональних відносин, на соціальне виховання. Ці проекти забезпечують молоді естетичні потреби формують її здатність жити в суспільстві, її моральну, художню та етичну культури.

Також в умовах сьогодення соціокультурна діяльність музею пристосувалась до нових викликів. Зокрема, одним із таких для музеїв Полтави та Полтавщини стало повномасштабне вторгнення агресора на територію України, через що збільшилась кількість внутрішньо переміщених осіб у безпечніших містах України. Для покращення умов проживання та адаптації громадян музей як культурний осередок створив нові соціокультурні проекти, а саме безкоштовні екскурсії по визначних місцях та безоплатне відвідування самого музею. Таким чином музеї отримали нових користувачів закладу та, в свою чергу, створили більш комфортні умови для внутрішньо переміщених осіб.

Окремим напрямом проектної діяльності стали заходи для дітей, що прибули зі східних регіонів України. Близьке знайомство з культурним надбанням Полтавського краю стало засобом адаптації до нового місця проживання, сприяє усвідомленню спільності українського коріння, допомагає становленню національної самосвідомості дітей та молоді.

Отже, сучасні музеї являються середовищем для створення та реалізації соціокультурних та освітніх проектів. Їхня діяльність користується великим попитом, чим сприяє розширенню діяльності музею. У свою чергу, музеї встановлюють тісні зв'язки із закладами освіти, пропонуючи тематичні заходи відповідно до змісту шкільної програми та за запитами, пов'язаними з реалізацією виховних завдань ЗДО, шкіл та ЗВО. Така взаємодія є поштовхом до більш глибокого вивчення вже реалізованих проектів та створення нової стратегії модернізації музеїв з урахуванням сьогоденної української специфіки, а також на основі накопиченого зарубіжного досвіду. Водночас, інкорпорація новітніх явищ у музеезнавстві, таких як партисипація, ребрендинг та сторітелінг, дозволить створити музейні культурні центри, що відповідають запитам і викликам сучасного українського суспільства загалом та української освіти зокрема.

Список використаних джерел:

1. Проект “Сучасні методи роботи музею”. Український кризовий медіа-центр. URL : <http://uacrisis.org/ua/69896-u-vinnitsi-vidbuvsya-iv-vorkshop-suchasni-metodi-roboti-muzeyu-proektu-muzej-vidkrito-na-remont>.

2. Knell S. The Contemporary Museum. Shaping Museums for the Global Now, 1st Edition. London: Routledge, 2018. 26 p.

3. Музей: менеджмент та освітня діяльність / Г. Аартс, З. Мазурик та ін. Львів, 2009. 224 с.

Назар Сениця
аспірант факультету педагогічної освіти
Львівський національний університет імені Івана Франка

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА, ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА СУЧАСНОГО ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ПОЛІТОЛОГІВ

Ключові слова: неформальна освіта, майбутні політологи, компетенції, студенти, навчання.

Неформальна освіта стає все більш актуальною темою в контексті професійної підготовки майбутніх фахівців. Сучасна політична ситуація у світі демонструє необхідність глибокого розуміння та аналізу політичних процесів і явищ, що вимагає підготовки висококваліфікованих фахівців у галузі політології. Саме у цьому полягає мета дослідження неформальної освіти через призму інноваційного компонента підготовки майбутніх фахівців у галузі політології.

Стрімкий рух сталих норм освітнього процесу у напрямку модернізації, викликаний особливостями різногалузевого прогресу у цивілізованому світі, сприяє кардинальним змінам процесів навчальної діяльності. Перед українською та світовою педагогічною спільнотою постають нові виклики, вирішення яких можливе завдяки здобуткам світового технологічного та інформаційного прориву, процесам глобалізації. Проте необхідність наявності компетентних фахівців є незмінною завжди. Перед державою та українським суспільством вже понад 30 років постає проблема побудови цілісного та якісно функціонуючого громадянського суспільства, технократичних інститутів влади. Найважчою проблемою сьогодення для країни є війна, наслідки якої ще десятиліттями впливатимуть на всі сфери людської діяльності не тільки в Україні. Саме тому варто звернути увагу на проблематику процесу підготовки майбутніх політологів як фахівців з питань побудови державних інститутів. Ще з 2020 року ми були змушені здійснювати навчальний процес в дистанційному форматі через поширення пандемії COVID-19. Такі умови відкрили для нас безліч інструментів, які і сьогодні використовуються для здійснення навчального процесу у різних освітніх просторах. Проте явище неформальної освіти почало набувати популярності набагато швидше. Освіта має різноманітні форми, серед яких неформальна освіта займає важливе місце. Ця форма освіти охоплює навчання, яке не є частиною офіційної системи освіти, але